

SEE ALSO P. 609

...dosedanji odbor.

11. CHLOROPHYLL

.....

Obsežna razprava o proračunu tržaške občine, v katero so posegli še Tomizza, Bartoli in Richetti (KD) in Zimolo (PLI)

Iz poročila predsednika Borisa Raceta na 10. jubilejnim obćnem zboru SKGZ

Globalna rešitev problemov slovenske narodnostne skupnosti bo tudi učinkovito sredstvo v boju proti fašizmu pri nas

Slovenska kulturno gospodarska zveza je pred 20 leti nastala iz potrebe, da se napredne sile v političnih strankah sprostijo in tako postanejo bolj učinkovite v boju za družbeni napredek, pa tudi iz želje, da v manjšinski zvezi združene organizacije postanejo bolj avtonomne, s tem ustvarjalnejše in uspešnejše v boju na narodnostnem, gospodarskem in kulturnem področju in v drugih specifično slovenskih dejavnostih.

SKGZ je postala nezamenljiva komponenta boja tržaških, gorških, beneških in kanalskih Slovencev za svoje pravice. Njeno dvajsetletno delo potrjuje, da je izpolnila naloge, ki ji jih zaupane ob ustanovitvi:

- učinkovito je branila interese slovenske narodnostne skupnosti;
- zavezala je stališča do splošnih družbenih problemov in do vprašanj, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost v Furlaniji - Julijski krajini, pri čemer je odražala interese svojih članic in koordinirala njihovo delo;
- trajno in berbeno se je zavezala za izpolnjevanje mednarodnih in tistih obveznosti do slovenske narodnostne skupnosti, ki izhajajo iz določil republiške ustave in deželne statuta;
- kot enotna organizacija Slovencev v vsej deželi, v F-JK je učinkovito opozarjala na celovitost slovenskega prebivalstva in njegove enake probleme v deželi proti različnemu ravnanju odločujočih političnih in upravnih oblasti;
- uspelo se ji je obdržati izven strankarskega političnega vrveža, kot avtonomna manjšinska organizacija je ob upoštevanju razporeditve političnih sil razvijala samostojno manjšinsko politiko in s tem zavzela posebno mesto v naši politični fronti;
- z neposrednimi stiki, ki jih je vzpostavila in jih vzdržuje z vsemi strankami ustavnega loka, je vnesla nov element pri reševanju slovenskih narodnostnih vprašanj;
- njene koronine, segajoče v obdobje narodnosvobodilnega boja, so jo od njenega nastanka navezale na matični narod, ki si je v tem boju priboril državnost.

Del go stov, ki so prisostvovali obćnemu zboru

nost. Pri tem je bilo tudi spoznanje, da bi izolacija narodnostne skupnosti od svoje narodne matice pomenila začetek konca skupnosti same.

SKGZ je vnesla v narodnostni boj treznejši način obravnavanja problemov in objektivnejšo presojo. S tem je v veliki meri zmanjšala več ali manj odkrito instrumentalizacijo manjšinskih pravic, demagoške nastope in licitiranje z našimi pravicami.

Boris Race je v nadaljevanju svojega poročila dejal, da je bilo leta 1954, ko smo ustanovili SKGZ, za nas prelomno. Z londonskim sporazumom je bil Trst z okolico priključen Italiji in tržaški Slovenci smo začeli deliti skupaj z gorškimi, beneškimi in kanalskimi Slovenci enako usodo narodne manjšine. Ta tržaško SKGZ je bil od ustanovitve do združitvenega obćnega zbora z gorškimi Slovinci leta 1959, pa tudi pozneje. Posebni statuti izločajo boja za naše narodnostne pravice.

Boris Race je, sklicujoč se na obćni zbor tržaške SKGZ februarja 1955, dejal, da po štirih mesecih odkar je statut stikal in ločilo od vladnih komisar izdal nobenega dela, ki bi se takoj izvajalo. Po sebnega statuta ter da je priznanje in ugotovitev naših pravic in posebnega statuta naletelo na odločen odpor v tujakih in sovražnikih krogih. Ob 5. obletnici podpisa londonskega sporazuma je poročalec na izrednem obćnem zboru SKGZ ugotovil, da Posebni statut ni imel izvršne moči, dejal je: »Menja sva, da so taki in podobni ugovori v glavnem le izgovori, ker ne moremo sprejeti kazistike, na podlagi katere naj bi nekateri dolžbe Spomenice o soglasju imele izvršno moč samo zato, ker so bile izpolnjene (izročile) bišve cone A Italiji, popravki meje, sporazum o malem obćnem prometu itd.) druge pa ne, samo zato, ker se ne izvajajo oziroma, ker se do tedaj ni se hotelo izjaviti.«

Ob desetletnici londonskega sporazuma je SKGZ takratnemu predsedniku vlade pisno nastala, kaj vse ni bilo uresničeno iz Posebnega statuta in ugotovila, da je deželni deželni tisti ob se tako zaviral birokracija, da bi se vsaj ob zaključku tega obćnega bišvene

obveze glede njenih točno določenih pravic izvajale.

Boris Race je nato orisal stanje danes, dvajset let od podpisa londonskega sporazuma in dejal:

Posebni statut se še danes ne izvaja niti po črki niti po duhu. Pravica slovenskega jezika še vedno ni uveljavljena in šele te dni sta slovenska svetovalec prvič nameteno spregovorila v materinem jeziku v dverani tržaškega obćnega sveta. In to ni bila redna seja tržaškega sveta, temveč zborovanje vseh obćnih, temveč pokrajinskih svetovalec v Tržaškem. Bogodek moramo torej res zabeležiti, toda ob ocenjevanju, kaj je bilo od Posebnega statuta uresničeno, moramo izreči skrajno nezadovoljstvo, da je še vedno živo omenjeno zakletje nacionalističnega tržaškega zupana izpred dvajsetih let in da nacionalistična nestrpnost še vedno poguje odnos političnih sil in oblasti do nas Slovencev in do naših pravic.

V letošnjem jubilejnim letu je sodnik tržaškega sodišča odredil Slovincu, da bi se smel zagovarjati v slovenščini, češ da kot profesor, zna dobro italijansko. Vidimo torej, da še vedno velja več fašistični zakon kakor Posebni statut, do katerega je lahko prišlo le po uničenju fašizma.

V teh dvajsetih letih ni bilo ničesar storjenega, da bi bilo uresničeno določilo o pravičnem zastopstvu Slovencev v javnih službah in na sodiščih. Slovinci, ki so stopili na javne službe, bodisi zaradi neznanja slovenščine, bodisi zaradi dvojezičnega poslovanja v nekaterih uradnih bodisi kot tolmači. Niso pa razpisali doslej nobenega mesta za Slovence, z namenom, da bi se v teh službah vzpostavil pravičen odnos med Italijani in Slovenci, kakor to določa Posebni statut.

Kje je enako ravnanje s slovenskimi organizacijami glede javnih finančnih sredstev, kje so še vsi manjkajoči slovenski javni napisi, kje je zagotovitev gospodarskega razvoja slovenskega prebivalstva brez diskriminacije?

Iz ust ugledega predstavnika večinske stranke smo na manjšinski konferenci slišali, da je tudi neizpolnjevanje mednarodnih obveznosti, kot je Posebni statut, treba pripisati slabosti italjske demokracije.

področja našega narodnostnega življenja. Če se pa globalnost uresničuje s postopnostjo ukrepov, tako da bi bila uresničena šele daleč v bodočnost, potem temu ne moremo odobravati. Zahtevajo Slovinci, da ne sme biti glede uveljavljanja narodnostnih pravic med slovensko in italijansko državo razlik, pa ne moremo reči niti postopnost. V Benečiji je bil storjen celo korak nazaj. Kaj bi bilo bilo v duhu postopnosti, kot dopustiti, da se pri celodnevem zadrževanju v šoli v popoldanskem času uči neobvezno slovenščino, ali da šolske oblasti dajo na razpolago učilnice, v katerih bi društva prirejala tečaj slovenščine.

Glede šolstva je Race ugotovil, da je bil dopolnilni zakon za slovenske šole sicer sprejet, toda zaradi zamude z veliko škodo za slovensko šolo in za šolnike. Benečija je brez slovenske šole, ni strokovnega slovenskega zavoda, glasbeno šolstvo nima pravice javnosti. Pooblaščen odloki Slovinci ponovno diskriminirajo, ker je nemški in ladinski šolam zagotovljena avtonomija s paketom, za francoske šole v dolini Aosta pa je zagotovljen poseben dekret. Glede pooblaščenih odlokov se nihče ni posvetoval s slovenskimi predstavniki, kakšna bi bila za slovenske šole najboljša rešitev. V takem primeru bi za slovenske šole gotovo zahtevali poseben odloki, kakršni veljajo za Francoze v dolini Aosta.

Stalnemu slovenskemu gledališču je grozila zapora zaradi neizpolnjevanja obveznosti države. Verjetno pa je uspelo za letošnjo sezono zakrpati stanje z zasilnimi rešitvami, zato pa smo še bolj zaskrbljeni, kaj bo prihodnje leto. Podpre slovenskim organizacijam in ustanovam, ki bi morale biti vsako leto večje, ostajajo na isti, največkrat simbolični višini ali se celo uklinjajo.

Dežela Furlanija - Julijska krajina še vedno ne upošteva pri sestavljanju in sprejemanju temeljnih novih zakonov in upravnih ukrepov, da smo Slovenci avtohtoni in neoljudi del deželne prebivalstva. V maloštevilne zakone so slovenski interesi vključeni kot dodatki in niso njihov organski sestavni del.

Pred dobrim letom je SKGZ predložila predsedniku deželnega obć-

Del go stov, ki so prisostvovali obćnemu zboru

boris Race se je nato dotaknil položaja v Beneški Sloveniji, ki je izredno težak zaradi protislovenske politike vplivnih političnih krogov in zaradi izpraznitve vasi celotnega ozemlja. Ugotovil je, da je kljub temu prisotnost organiziranih sil v političnem, kulturnem in socialnem življenju beneških Slovencev vedno močnejša, da množične pridružitve utrjuje pri udeleženci obćne pripadnosti k širši skupnosti, ki jih veže jezik, seže in pesem. Ob okroglih mizah prihajajo pred širše obćnost na dan zahtev po enakem ravnanju kot z gorškimi in tržaškimi Slovenci. Znaštevno predavanja in strokovne razprave domačih avtorjev utrjujejo v beneških Slovincih, da so tudi italijanski intelektualci, da so beneški Slovenci del slovenskega naroda. Šolski otroci tekmujejo v pisanju v slovenskem narčanju in se učijo slovenščine v tečajih. Je mar mogoče še vztrajati pri trmasti trditvi, da vse to še ni identifikacija. Novi odbor dežele zagotavlja svobodo izražanja narodnostne pripadnosti beneških Slovencev. Upamo, da bo dežela to svojo majhno obveznost začela čimprej izpolnjevati.

Boris Race se je nato dotaknil skupnih nastopov Slovencev in ugotovil, da je od zadnjega obćnega zbora do danes uspelo združiti slovenske v skupnem nastopu le enkrat, ko so slovenski udeleženci na manjšinski konferenci podpisali pismo predsedniku konference z zahtevami, naj bi jih posredovali vladi in parlamentu. Drugih nastopov ni uspelo organizirati deloma zaradi notranjih težav strank, deloma zaradi odpora drugih strank do takih pobud. Glede na težavo pri udeleženci v političnem, kulturnem in socialnem življenju beneških Slovencev vedno močnejša, da množične pridružitve utrjuje pri udeleženci obćne pripadnosti k širši skupnosti, ki jih veže jezik, seže in pesem. Ob okroglih mizah prihajajo pred širše obćnost na dan zahtev po enakem ravnanju kot z gorškimi in tržaškimi Slovenci. Znaštevno predavanja in strokovne razprave domačih avtorjev utrjujejo v beneških Slovincih, da so tudi italijanski intelektualci, da so beneški Slovenci del slovenskega naroda. Šolski otroci tekmujejo v pisanju v slovenskem narčanju in se učijo slovenščine v tečajih. Je mar mogoče še vztrajati pri trmasti trditvi, da vse to še ni identifikacija. Novi odbor dežele zagotavlja svobodo izražanja narodnostne pripadnosti beneških Slovencev. Upamo, da bo dežela to svojo majhno obveznost začela čimprej izpolnjevati.

Boris Race se je nato dotaknil skupnih nastopov Slovencev in ugotovil, da je od zadnjega obćnega zbora do danes uspelo združiti slovenske v skupnem nastopu le enkrat, ko so slovenski udeleženci na manjšinski konferenci podpisali pismo predsedniku konference z zahtevami, naj bi jih posredovali vladi in parlamentu. Drugih nastopov ni uspelo organizirati deloma zaradi notranjih težav strank, deloma zaradi odpora drugih strank do takih pobud. Glede na težavo pri udeleženci v političnem, kulturnem in socialnem življenju beneških Slovencev vedno močnejša, da množične pridružitve utrjuje pri udeleženci obćne pripadnosti k širši skupnosti, ki jih veže jezik, seže in pesem. Ob okroglih mizah prihajajo pred širše obćnost na dan zahtev po enakem ravnanju kot z gorškimi in tržaškimi Slovenci. Znaštevno predavanja in strokovne razprave domačih avtorjev utrjujejo v beneških Slovincih, da so tudi italijanski intelektualci, da so beneški Slovenci del slovenskega naroda. Šolski otroci tekmujejo v pisanju v slovenskem narčanju in se učijo slovenščine v tečajih. Je mar mogoče še vztrajati pri trmasti trditvi, da vse to še ni identifikacija. Novi odbor dežele zagotavlja svobodo izražanja narodnostne pripadnosti beneških Slovencev. Upamo, da bo dežela to svojo majhno obveznost začela čimprej izpolnjevati.

Boris Race se je nato dotaknil skupnih nastopov Slovencev in ugotovil, da je od zadnjega obćnega zbora do danes uspelo združiti slovenske v skupnem nastopu le enkrat, ko so slovenski udeleženci na manjšinski konferenci podpisali pismo predsedniku konference z zahtevami, naj bi jih posredovali vladi in parlamentu. Drugih nastopov ni uspelo organizirati deloma zaradi notranjih težav strank, deloma zaradi odpora drugih strank do takih pobud. Glede na težavo pri udeleženci v političnem, kulturnem in socialnem življenju beneških Slovencev vedno močnejša, da množične pridružitve utrjuje pri udeleženci obćne pripadnosti k širši skupnosti, ki jih veže jezik, seže in pesem. Ob okroglih mizah prihajajo pred širše obćnost na dan zahtev po enakem ravnanju kot z gorškimi in tržaškimi Slovenci. Znaštevno predavanja in strokovne razprave domačih avtorjev utrjujejo v beneških Slovincih, da so tudi italijanski intelektualci, da so beneški Slovenci del slovenskega naroda. Šolski otroci tekmujejo v pisanju v slovenskem narčanju in se učijo slovenščine v tečajih. Je mar mogoče še vztrajati pri trmasti trditvi, da vse to še ni identifikacija. Novi odbor dežele zagotavlja svobodo izražanja narodnostne pripadnosti beneških Slovencev. Upamo, da bo dežela to svojo majhno obveznost začela čimprej izpolnjevati.

Nato je Boris Race poudaril pomen sodelovanja med kulturno-prosvetnimi organizacijami, ki pripadajo različnim krogom, zaradi večje učinkovitosti in neposrednih vzpodbud, ki privedejo do izraza predvsem na narodnostno najbolj ogroženih področjih. To velja še posebej tudi za mestna središča, kjer je asimilacijski pritisk na mladino največji in kjer je intenzivnost delovanja slovenskih organizacij v primerjavi s stanjem v letih neposredno po vojni mnogo manjša.

Ko je govoril o mladinskem delovanju je dejal, da se je mladina organizirala v taborniških in športnih organizacijah, da so delovna rekreacijska društva, da je bil v Trstu napravljen za Mladinskim centrom korak naprej, da se v Gorici odpira perspektiva s kulturnim in športnim domom, da število gojencev v glasbenih šolah vsako leto narašča. V Trstu in Gorici bo potrebno večje sodelovanje in medsebojno vplivanje med obstoječimi organizacijami in ustanovami. Športnemu delu moramo posvetiti še več pozornosti in zanj več žrtvovati. Predvsem se je treba truditi, da ne bi športna društva podrejala svojega narodnostnega značaja klubskemu interesom in tekmovalnim uspehom. Prepričani smo, da je Zveza slovenskih športnih društev v tem pogledu na pravi poti, kar je potrdila tudi proslava 50-letnice ustanovitve športne zveze.

V zvezi z bližajočimi se proslavami

Izvoljeni člani glavnega odbora SKGZ na desetem obćnem zboru:

Iris Balbi (VI), dr. Filibert Benedetić (TS), Stanislav Bole (TS), Bojan Brezigar (TS), Miloš Budin (TS), arh. Jože Čej (GO), prof. Majda Colja (TS), Danilo Čotić (GO), dr. Darij Cupin (TS), prof. Viljem Černo (VI), Alojz Debelis (TS), Adrijana Dornik (GO), Karel Ferletić (GO), Janez Florencić (VI), Janko Gergo (GO), Ivan Humar (GO), arh. Darij Jagodic (TS), Bruno Jančič (TS), Branko Jazbec (TS), Franko Karlič (VI), Oskar Kjuđer (TS), Vojko Kocman (TS), Igor Komel (GO), Dušan Košuta (TS), Edmund Košuta (GO), Marino Košuta (GO), prof. Miroslav Košuta (TS), Dušan Križman (GO), Sergij Lipovec (TS), Silvana Malalan (TS), Joško Morelj (TS), Danilo Nanut (GO), Breda Pahor (TS), Nadja Pahor (TS), prof. Samo Pahor (TS), prof. Klavdij Palčić (TS), Jože Perić (TS), Marko Petrić (VI), prof. Pavel Petrić (VI), Izidor Predan (VI), Janko Prešeren (VI), dr. Karel Primožić (GO), dr. Mirko Primožić (GO), Boris Race (TS), Andrej Renar (TS), prof. Milko Renar (GO), inž. Stanislav Renko (TS), Dino Renar (GO), Saverij Rožić (GO), prof. Aldo Rupel (GO), Bogomil Samša (TS), arh. Valentin Simoniti (VI), Oskar Slavec (TS), Stojan Spelić (TS), dr. Vito Svetina (TS), dr. Karel Šiškovski (TS), dr. Franc Škerlj (TS), Pavel Štrajn (TS), Edvin Švab (TS), Borivoj Švangelj (TS), Silvij Tavčar (TS), Remigio Tul (TS), Dušan Udovič (TS), Gorazd Vesel (GO), Anamarija Vižintin (VI), Lucijan Volk (TS), dr. Marino Vrtovec (VI), Marko Waltritsch (GO).

Po členu 10 pravil so člani glavnega odbora še naslednji delegirani predstavniki v SKGZ včlanjenih slovenskih organizacij in društev:

Sergij Radović, Srečko Merlak, Miloš Kodrić, Emil Klanjšček, Duša Kosmina, Hiacint Iussa, Živa Gruđen, Jože Koren, Jurček Qualizza, prof. Josip Tavcar, Jure Kuferšin, Ugo Margon, Jožica Smet, Anton Kapelj, Magda Kuret, dr. Tania Mermolja, Dino Del Medico, Marko Kravos, prof. Joško Prinčič, dr. Aljoša Volčić.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni:

dr. Peter Sanzin, dr. Stanislav Oblak in Niko Škamperle.

IZ TAJNIŠKEGA POROČILA DR. DARIJA CUPINA

Prizadevanja za dosego večje sposobnosti prilagajanja novim družbenim razmeram

V tajiškem poročilu o delovanju SKGZ in njenih organizacij in članic, ki ga je pripravil tajnik zveze dr. Darij Cupin je med drugim rečeno:

»Današnji obćni zbor sponda z dvajsetletno obćno SKGZ. Kot manjšina smo živel v teh 20 letih v dinamični družbeni spremembi, ki jo predstavljata v širšem smislu republika Italija, katere državljanji smo, v ožjem smislu pa dežela Furlanija - Julijska krajina in celotno njeno obćno področje, kjer kot manjšine prebivamo. V tej družbeni stvarnosti je prišlo v tem obdobju do cele vrste sprememb, ki so neposredno ali posredno vplivale na obstoj in razvoj naše manjšine.

Istočasno s splošnim družbenim razvojem so se v teh 20 letih izvršile velike družbene spremembe v sami strukturi slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Poleg splošnih sprememb, ki zadevajo socialno strukturo slovenskega prebivalstva, njegovo mobilnost in podeljenja v mesto, politično orijentacijo itd., smo doživeli v teh 20 letih zelo močno generacijsko spremembo. Generacija, ki je preživela fašizem, narodnosvobodilno vojno in prvo povojno obdobje se pridružuje generaciji, ki se je rodila po vojni, z drugačnimi življenjskimi izkušnjami, z drugačnimi pogledi in zahtevami v našem manjšinskem življenju.

Od osnovne orijentacije te generacije moramo iskati tudi bodočo orijentacijo in perspektivo naše narodnostne skupnosti.

Ukladi družbene interese te mladine s splošnimi manjšinskimi interesi, je prav gotovo eno osnovnih nalog, ki morajo voditi našo organizacijo.

Splošni družbeni razvoj pa terja od nas vse večje proučevanje družbenega dogajanja. Toda ob tem se moramo tudi zavedati, da proučevanje celotnega družbenega dogajanja okoli nas in med nami ne sme biti samo sebi namen, temveč mora služiti temu, da se njegovim izsledkom tudi prilagajajo v celotnem našem delovanju. Zato pa nam bo tembolj potrebna večja koordinacija, potrebnih bo več medsebojnih stikov, predvsem pa bo potrebna priprava naših zvez in njihovih članic, ki morajo voditi našo organizacijo v ta novo generacijsko spremembo.

Danes, ko praznujemo 20-letnico naše organizacije in ko delamo pregled našega dvajsetletnega dela moramo izreči na tem mestu pohvalo in priznanje vsem aktivnim članom in odbornikom raznih naših organizacij, društev in ustanov, ki so k temu delu pripomogli.

Ze pred desetimi leti smo v naših odborih razpravljali o tem, da bi bilo treba dati priznanje ljudem, ki žrtvujejo čas in energije v naših manjšinskih organizacijah in organizacijah, ki neopretrgoma uspešno delajo. Takrat so se nas glede tega polotili nekateri dvomi, ki so skoraj izdelane kriterije za podeljevanje priznanj pritisnili v predel. Letos smo o stvari ponovno govorili in smo premagali vse pomisleke.

Glavni odbor je na svoji seji 25. novembra letos sklenil podeljevati priznanja SKGZ posameznikom, organizacijam, društvom in ustanovam v obliki velike kolajne, kolajne oziroma plakete. Priznanja se bodo podeljevala v mesecu oktobru vsakega leta.

Poročilo nato podaja pregled dela, ki so ga SKGZ in njene člani

Poje pevski zbor »Valentin Vodnik« iz Doline

resnic, ne samo zato, da se zgodovina ne potvrdja ali zato, ker naj bi bilo danes iz političnih razlogov čumestno» zamolčati. Resnica je, da je bilo vse dotaknjeno gibanje najbolj pristno antifašistično in je osvoboditev do tal podla fašistični ustroj in oblast. Zamolčati to, bi pomenilo satajati zmagovalni profitašistični boj, kar lahko fašizem danes samo krepi. Trudili se bomo, da bomo proslavam v prihodnjem letu dali pravo vsebino, da bodo vsi aspekti takratnega boja in vse zmage pravilno osvetljeni.

Boris Race se je nato navezal na razpravo na manjšinski konferenci o odprti meji, o najuosti stikov narodnih manjšin z matičnim narodom, o posredovalni vlogi manjšin pri kulturnih, gospodarskih in političnih stikih, kar da bodo uspešno opravile le, če bodo živele v vzdušju zaupanja, ločivosti in svobode brez strahu, da bi jih gledali s sumničevjem, kot nosilce posebnih interesov. Odprta meja med Jugoslavijo in Italijo je, ro je razpravi, izboljšala enotno obćno področje, pri čemer prihaja vedno bolj do izraza skupni interes obćne narodnostne skupnosti za sodelovanje med narodi in državama. Popolnoma soglasno z vsemi na vedenimi trditvami in ugotovitvami, ki so hkrati želja, da se proces pootenja področja nadaljuje, pri čemer je seveda najino, da se odpravi le na najbolj preprosti način vse o viro, kot so recimo - neumestne trditve o značaj sicer dokončno dogovorjene celotne meje med obema državama.

Nadalje je Race poudaril, da je SKGZ vedno sledila dogajanjem v izvoljenih svetih krajevnih uprav, ki imajo kljub omejeni avtonomiji dokaj široko obćno odločanje predvsem v urbanizirani, šolskih, gradnja, pri javnih delih, topografskih napsih, rabi slovenščine, pravičnem zastopstvu v imenovanih organih in podobno.

Ko je omenil začetek gradnje kulturnega in športnega doma v Gorici, je poudaril, da so bili s tem pomembnim dogodkom nagrajeni dolgoletni napori in premagane težave vseh vrst. Gradnja go gotovo terjala še več zavzetosti a prepričani smo, da bomo vsem težavam kos.

Poseben odstavek svojega poročila je Boris Race posvetil težkemu položaju koroških Slovencev in dejal:

Če bodo avstrijsko družbo pogledali nacistični ostanki in nacistični skrajneži in ne bo avstrijska država čimprej izpolnila obveznosti, ki jih je prevzela z državno pogodbo, bo vprašanje koroških Slovencev v polni meri internacionalizirano. O tem ne dvomimo sprito odločnega stališča SR Slovenije v zvezi s koroškimi Slovinci, o posredovalni vlogi manjšin pri kulturnih, gospodarskih in političnih stikih, kar da bodo uspešno opravile le, če bodo živele v vzdušju zaupanja, ločivosti in svobode brez strahu, da bi jih gledali s sumničevjem, kot nosilce posebnih interesov. Odprta meja med Jugoslavijo in Italijo je, ro je razpravi, izboljšala enotno obćno področje, pri čemer prihaja vedno bolj do izraza skupni interes obćne narodnostne skupnosti za sodelovanje med narodi in državama. Popolnoma soglasno z vsemi na vedenimi trditvami in ugotovitvami, ki so hkrati želja, da se proces pootenja področja nadaljuje, pri čemer je seveda najino, da se odpravi le na najbolj preprosti način vse o viro, kot so recimo - neumestne trditve o značaj sicer dokončno dogovorjene celotne meje med obema državama.

Nadalje je Race poudaril, da je SKGZ vedno sledila dogajanjem v izvoljenih svetih krajevnih uprav, ki imajo kljub omejeni avtonomiji dokaj široko obćno odločanje predvsem v urbanizirani, šolskih, gradnja, pri javnih delih, topografskih napsih, rabi slovenščine, pravičnem zastopstvu v imenovanih organih in podobno.

Ko je omenil začetek gradnje kulturnega in športnega doma v Gorici, je poudaril, da so bili s tem pomembnim dogodkom nagrajeni dolgoletni napori in premagane težave vseh vrst. Gradnja go gotovo terjala še več zavzetosti a prepričani smo, da bomo vsem težavam kos.

Poseben odstavek svojega poročila je Boris Race posvetil težkemu položaju koroških Slovencev in dejal:

Če bodo avstrijsko družbo pogledali nacistični ostanki in nacistični skrajneži in ne bo avstrijska država čimprej izpolnila obveznosti, ki jih je prevzela z državno pogodbo, bo vprašanje koroških Slovencev v polni meri internacionalizirano. O tem ne dvomimo sprito odločnega stališča SR Slovenije v zvezi s koroškimi Slovinci, o posredovalni vlogi manjšin pri kulturnih, gospodarskih in političnih stikih, kar da bodo uspešno opravile le, če bodo živele v vzdušju zaupanja, ločivosti in svobode brez strahu, da bi jih gledali s sumničevjem, kot nosilce posebnih interesov. Odprta meja med Jugoslavijo in Italijo je, ro je razpravi, izboljšala enotno obćno področje, pri čemer prihaja vedno bolj do izraza skupni interes obćne narodnostne skupnosti za sodelovanje med narodi in državama. Popolnoma soglasno z vsemi na vedenimi trditvami in ugotovitvami, ki so hkrati želja, da se proces pootenja področja nadaljuje, pri čemer je seveda najino, da se odpravi le na najbolj preprosti način vse o viro, kot so recimo - neumestne trditve o značaj sicer dokončno dogovorjene celotne meje med obema državama.

Nadalje je Race poudaril, da je SKGZ vedno sledila dogajanjem v izvoljenih svetih krajevnih uprav, ki imajo kljub omejeni avtonomiji dokaj široko obćno odločanje predvsem v urbanizirani, šolskih, gradnja, pri javnih delih, topografskih napsih, rabi slovenščine, pravičnem zastopstvu v imenovanih organih in podobno.

Ko je omenil začetek gradnje kulturnega in športnega doma v Gorici, je poudaril, da so bili s tem pomembnim dogodkom nagrajeni dolgoletni napori in premagane težave vseh vrst. Gradnja go gotovo terjala še več zavzetosti a prepričani smo, da bomo vsem težavam kos.

Poseben odstavek svojega poročila je Boris Race posvetil težkemu položaju koroških Slovencev in dejal:

Če bodo avstrijsko družbo pogledali nacistični ostanki in nacistični skrajneži in ne bo avstrijska država čimprej izpolnila obveznosti, ki jih je prevzela z državno pogodbo, bo vprašanje koroških Slovencev v polni meri internacionalizirano. O tem ne dvomimo sprito odločnega stališča SR Slovenije v zvezi s koroškimi Slovinci, o posredovalni vlogi manjšin pri kulturnih, gospodarskih in političnih stikih, kar da bodo uspešno opravile le, če bodo živele v vzdušju zaupanja, ločivosti in svobode brez strahu, da bi jih gledali s sumničevjem, kot nosilce posebnih interesov. Odprta meja med Jugoslavijo in Italijo je, ro je razpravi, izboljšala enotno obćno področje, pri čemer prihaja vedno bolj do izraza skupni interes obćne narodnostne skupnosti za sodelovanje med narodi in državama. Popolnoma soglasno z vsemi na vedenimi trditvami in ugotovitvami, ki so hkrati želja, da se proces pootenja področja nadaljuje, pri čemer je seveda najino, da se odpravi le na najbolj preprosti način vse o viro, kot so recimo - neumestne trditve o značaj sicer dokončno dogovorjene celotne meje med obema državama.

Del go stov, ki so prisostvovali obćnemu zboru

Iz razprave na 10. občnem zboru SKGZ

Klavdij Palčić

V razpravo je prvi posegel predsednik SPZ Klavdij Palčić, ki je spregovoril o kulturno-prosvetnem delovanju v zamejstvu. To delovanje, je ugotovil, se odvija bolj ali manj uspešno, včasih zaspri ali zamre ter nato spet zaživi in vse to po je ustaljen logiki, po kateri se zaradi bolj ali manj srečne okolnosti v nekem kraju in času pojavi dober društveni odnos s smisla za probleme in organizacijo. Takšna prosveta ne more zadostiti našim potrebom. Češtem, na katerem se do sedaj oslanja kulturno-prosvetna dejavnost pri nas, je nadaljeval Palčić, je že sam po sebi opredeljen za neki tip kulture, kajti izkušnje vemo, da je ta kultura največkrat stereotipna, ker je osnovana skoraj izključno na dilematizmu in je zato tudi nujno zaprta in v resnici "ne defenzivnem odnosu s aktualnostjo".

Potem ko je Palčić odprl vprašanje dveh kultur — elitne in ljudske — je poudaril, da se je do avtentične kulture treba dokopati, kajti nepojmljivo si je predstavljati, da se ljudstvo, ki je vsako svoje pridobitve drago plačalo, zaradi lastne odgovornosti prav svoj kulturni rasti, da ni pripravljeno trditi se, da se dokopajo do tistih prstih vrednot svojega časa, ki morajo edine oblikovati in spodbujati njegov ponos in samozavest.

"Globalna usmerjenost na tem področju, je nadaljeval govornik, mora vključevati jasno opredelitev o tipu naše kulture, oziroma odločitve za to sistematično delo, ki bo primerna za zasledovanje učinkov, kakršnih si želimo.

Po vrsti zastavljenih vprašanj o tem, kakšen odnos bo vzpostavljala med proizvajalci kulturno-prosvetnih dobrin in potrošniki le-teh, kakšen je realni perspektivi interes naše skupnosti na tem področju in ali je kultura kot ustvarjalnost in konkurenčnost v ustvarjanju in bogatjenju tradicije, je Palčić poudaril, da je SPZ za to, da se narodno-obrambno postavlja je sedaj kot rezultat naše kulture in prosvete, bolj kot njeno izhodišče. Ta izbira, če bi jo hoteli aplicirati, nas postavlja avtomatično v vrvež dogajanja, kar predstavlja vabljivo in stimulirano perspektivo, a pod pogojem, da smo na to pripravljeni in usposobljeni. Ob tem je Palčić ugotovil, da SPZ, kot najmasovnejša organizacija zaenkrat ni usposobljena, ker ne premore učinkovitosti strokovne operativne, to pa je posledica dejstva, da nismo za to usposobili kadrov. Svoj poseg je predsednik SPZ zaključil z apelom k vsem organizacijam, da postavijo problem na prvo mesto za perspektivno reševanje naše kulturno-prosvetne problematike.

Stanislav Renko

Stanislav Renko je v svojstvu delegata Narodne in študijske knjižnice dodal k tajniškemu poročilu nekaj informacij o delu in težavah NSK. Nato je govoril o predsedniškem poročilu in predvsem ugotovil, da je SKGZ svoje naloge v dvajsetih letih vestno opravljala in da jih bo morala opravljati s svojim obstojem in delom tudi v prihodnosti.

Nato je govarnik močno poudaril pravilnost stališča v predsedniškem poročilu glede zmotnosti dosedanjih oportunistične politike do fašizma, ki je krtila Slovence pravice iz bojazni, da se fašizem ne bi kre-

pil. Nato je Renko podčrtal valorizacijo z oboroženo borbo in borbenim zavezništvom dosežene ljudske oblasti 1. maja 1945, ki je omogočila, da se je dejansko prvič v dvorani tržaškega občinskega sveta nemoteno govorilo v slovenščini. Nato pa je govarnik predlagal:

1. da občni zbor izreče matični Sloveniji in Jugoslaviji zahvalo za podporo v boju Slovencev v Italiji za narodove pravice;
2. da novoizvoljeni glavni odbor uskladi stališče glede kraških rezervatov s stališčem, ki ga je razvela gospodarska komisija SKGZ;
3. naj občni zbor apelira na slovenske organizacije izven SKGZ, naj bi se nadaljevala pogajanja za dokončno ureditev vprašanja kulturnih domov (zlasti svetoviranskega v Trstu), ki smo jih dobili s podpisom londonskega sporazuma;
4. da SKGZ poskrbi za tisk posebne knjige z gradivom o vseh dosedanjih desetih letih SKGZ in da jih podari vsem udeležencem teh občnih zborov.

Dino Del Medico

Dino Del Medico je spregovoril v imenu slovenskih izselencev iz Beneške Slovenije. Svoj poseg je začel s citatom iz govora, ki ga je Petrič imel na prvem kongresu Zveze emigrantskih društev v Orbu v Švici, ko je rekel, da so bili Benečani "hrana tovarna za tujce, rezervirane revne, ponižane, zaostale, analabeske in razarodane delovne sile, da pa Benečani to nečesto več bitu, ker hočejo biti ljudje med ljudmi, imeti iste pravice kot drugi in biti ponižani s ponižnimi tuda močmi in samozavestni z močnimi in samozavestnimi.

Nato je podčrtal, kako je Društvo slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije postalo množična organizacija, ki vključuje vse izselence iz Beneške Slovenije, kajti edini pogoj za sprejem je pripadnost narodnosti in izseljenstvu, kar je med emigranti ustvarilo silno enotnost. Povedal je tudi, kako je društvo slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije dobilo ustrezno priznanje s tem, da je bilo vključeno v izseljenko konzultu Furlanije-Juljske krajine, s tem, da jih vabijo na uradne izseljenke manifestacije, itd. Če je možna enotnost med emigranti v Društvo slovenskih emigrantov — je podčrtal — je možna enotnost tudi v sami Benečiji, kjer je treba to enotnost ustvariti, kajti le tako se bodo rešili problemi, da bodo beneški Slovenci zaželi kot enakopravni ljudje in spremenili svojo drželo tako, da bo svojemu prebivalstvu omogočila življenje doma.

V svojem izjavljanju je Dino Del Medico nadaljeval: "Ker smo globoko prepričani, da v Italiji in treh slovenskih narodnih skupnosti, ki bi bile razdeljene vsaka po svoji pokrajini, ampak da je tu ena sama slovenska skupnost, ki živi v treh pokrajinah smo se vedno borili za globalno zaščito Slovencev v Italiji."

Ta program slovenski emigranti iz Beneške Slovenije uveljavljajo z družinami izseljenke organizacijami v Švici, v Belgiji, pa tudi v sami deželi Furlaniji-Juljski krajini, to zamešl uveljavljajo tudi med svojimi furlanskimi prijatelji ter z italijanskimi izselenci nasploh, ki so razumeli, da so zahteve beneških Slovencev utemeljene, da je njihov boj pravilen.

Dino Del Medico je svoje izjavljanje nadaljeval: "To pa pomeni, da lahko svoje delo avtonomno nadaljujemo in da bomo lahko še nade-

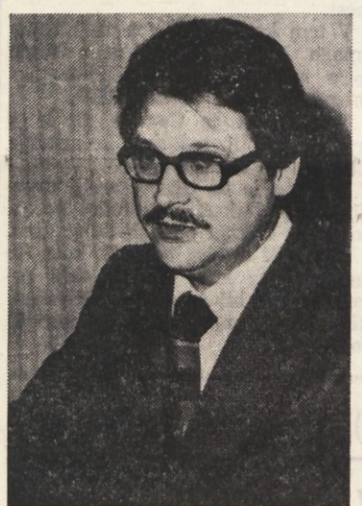
lje delovali v smeri skupnih ciljev na podlagi svojih odločitev v okviru prizadevanj vseh Slovencev v Italiji, ne da bi svoje cilje navezali na stranke ali zgolj politične organizacije, s katerimi pa hočemo imeti najboljše odnose in od katerih pričakujemo vso možno pomoč."

Nato je Del Medico navedel dejavnost Društva slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije v lanskem in letošnjem letu in sicer celo vrsto sestankov, zborovanj, kongresov, praznovanj, tečajev in druge dejavnosti, tako da je bilo leto 1973 resnično polno izkoriščeno. In prav tako je bilo veliko dela tudi v letu 1974, pa čeprav je v tem letu odnehal bilten emigrantske organizacije "Emigranti", ki je prenehal izhajati iz tehničnih razlogov. V ilustracijo živje dejavnosti društva je navedel, da je bilo doma, v Vidnu, Čedadu in drugod v lanskem letu nič manj kot 32 sestankov in zborovanj, kar je vsekakor zelo veliko, posebno če se vzame v poštev dejstvo, da so izselenci iz Beneške Slovenije razpršeni po Švici, Franciji, Belgiji, Zahodni Nemčiji in drugod.

Edvin Švab

Po kratkem uvodu je Edvin Švab v svoji intervenciji najprej omenil pravilnost ugotovitve predsednika Raceta, da so težnje sodonega sveta usmerjene v vedno večje podružabljanje odločitev. Nakar se je vprašal, kako se mi Slovenci in ali se sploh v zadostni meri vključujemo v ta proces. A podružabljanje ne gre jemati ehovsko, marveč v tolmačenju osnovnih ustavnih neodpovedljivosti interesov, ki so za določene skupnosti specifični. Zakaj s pravo mero demokratizacije je moč med različnimi interesi doseči konsistenco ali celo harmonično skladnost.

V zvezi s poročilom tajnika Cupina je dejal, da je v njem med drugim postavljeno vprašanje "koliko in na kakšen način smo kot organizacija odraz težnje generacije, ki je odrasla in še vsak dan dorasla v pripadnici naše skupnosti. Tehtno vprašanje — je poudaril Švab — ki bi si ga dovolil razširiti takole: V kakšni meri smo kot organizacija odraz težnje novih generacij, naše slovenske in pa generacije večinske naroda, ki ji je že delno in ji še bo nalozena skrb za sočutenje s Slovenci? Želim si, da bi kdo ob priložnosti na to izčrpečno odgovoril. Za našo mladino pa menim, da se z večino načel naše zveze strinja in jih pod-

pira. Za mladega pripadnika nove generacije je bitka za pravice Slovencev preozek manevrski prostor, bo pa še naprej naša skrb, da o celotnem družbenem dogajanju pristno vprašanje Slovencev, ki se ni rešeno.

Omenivši misel tajnika Cupina, da preučevanje družbenega dogajanja okrog nas ne more biti samo sebi namen, marveč se je treba njegovim izsledkom prilagajati, za kar bo potrebna večja dinamizem, koordinacija — je Edvin Švab dejal, da nam ta dinamizem vedno bolj približuje je omenjene metode demokratizacije, decentralizacije, napredne sile pa spodbujajo k aktivni participaciji. Ob tem se zastavlja vprašanje, koliko smo mi sami s svojimi strukturami usposobljeni za sodelovanje pri iskanju naprednih rešitev, med katere sodijo tudi vprašanja Slovencev.

Nedolgo tega so Slovenci v predstavnihki ustanovah prvič spregovorili v svojem jeziku. Torej nismo več sami in tudi opozicija ni več

sama, ko ugotavlja, da je nekaj oziroma, da je precej gnilega v deželni Italiji.

Edvin Švab je zatem še dejal, da bi bilo treba predvsem Kršćansko demokracijo, poraženo na volitvah 12. maja letos, obtožiti zaradi zavlačevanja ureditve najosnovnejših življenjskih vprašanj slovenske skupnosti v Italiji.

Stanislav Bole

Predsednik Slovenskega gospodarskega združenja Stanko Bole se je v daljšem posegu dotaknil najvažnejših vprašanj z gospodarskega področja in ugotovil, da zahteva slovenske manjšine po tem, da se na pristojnih mestih upošteva škoda, ki so jo utrpeli naše gospodarske strukture ne le pred in med vojno, temveč tudi po njej.

Pri nas je vendarle prodrla zavest — je nadaljeval predsednik SKGZ — da je brez čvrste gospodarske osnove nemogoče voditi narodnostni boj. Se več: nemogoče postaja tudi sam obstanek slovenske narodnostne skupnosti. To zavest je prišla do izraza tudi na mednarodni konferenci o manjšinah in v tem smislu je naša skupnost prispevala tudi k ustreznemu osvveščanju drugih manjšin, prisotnih na konferenci. Žal pa je potek posvetoovanja pokazal, da ta zavest ni prodrla pri večinskem narodu. To dejstvo in nekatera poznejša izpovedanja stališča kažejo, da na tem področju potreben še dolgotrajen in odločen boj, ki bo terjal od vseh nas znatno večja prizadevanja kakor doslej.

Tem vprašanjem naj bi zato posvečala večjo skrb tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki naj bi skrbela predvsem za koordinacijo prizadevanj na področju vseh treh pokrajin Furlanije-Juljske krajine, kjer prebivajo Slovenci. Do večje enotnosti naj bi v tem pogledu prislo tudi v okviru same videnske pokrajine, kjer je treba povežati v trdnjejo enoto Slovence in Režije, Nadiških in Kanalske doline.

Bole se je nato dal časa zadržati ob gospodarsko-družbenem pomenu odprte meje na našem področju in prikral položaj naše dežele v okviru Evropske gospodarske skupnosti. V tej zvezi je omenil, da bi priznanje statusa "obrobnege območja" Furlanije-Juljske krajine lahko rešilo marsikatero gospodarsko vprašanje naše dežele.

Govornik je nato načel vprašanje pobud, ki se nanašajo na sodelovanje med našo deželo in sosedno Slovenijo ter deloma Hrvaško in oblašoval, da kažejo ustrezni skupni organi (kontaktkomiteji in podobno) premalo življenjskosti. Bole je oblašoval tudi, da je nedavno srečanje italijanskih in jugoslovanskih strokovnjakov za razvoj obmejnega prometa potekalo v popolni odsotnosti krajevni dejavnosti in same deželne uprave.

Na koncu se je Bole zavzel za večji razmah združnih oblik gospodarskega sodelovanja na našem področju ter se enkrat opozoril na pomen gospodarske komponente za obstoj in razvoj slovenske manjšine v Italiji. V tej zvezi je posebej poudaril misel, da se potreba po globalni zakonski zaščiti našega življenja, koliko smo mi sami s svojimi strukturami usposobljeni za sodelovanje pri iskanju naprednih rešitev, med katere sodijo tudi vprašanja Slovencev.

Nedolgo tega so Slovenci v predstavnihki ustanovah prvič spregovorili v svojem jeziku. Torej nismo več sami in tudi opozicija ni več

Drugi del razprave bomo objavili jutri

SPORT SPORT SPORT

NOGOMET

12. KOLO ITALIJSKE D LIGE

Triestina osvojila dragoceni točki v Lignano Pro Gorizia prisilila na remi vodeči Treviso

Ponziana se je morala proti Legnagu zadovoljiti z neodločenim izidom

Lignano — Triestina 0:1 (0:1)

LIGNANO: Niero, Pavan, Splendore, Zanfagnin, Virgolini, Beltrami, Degli Innocenti, Quattrin, Pellizzari, Gregoratti (53. min. Bianchini).

TRIESTINA: Fontana I, Lucchetti, Zanini, Zamparo, De Luca, Veneri, Goffi, Fontana II, Tosetto, Foresti, Dri.

STRELEC: 29. min. Goffi. SODNIK: Sala iz Lecca. KOTI: 1:7.

GLEDALCEV: 1000. V popolnoma obnovljeni postavi je Triestina izbojevala prvo vrsteno zmago v gosteh na račun Lignana.

Triestina je stopila na igrišče praktično z dvema pravima napadalca Goffijem in Drijem, vendar tudi samo z dvema pravima branilcem (Lucchetti in De Luca). Mesto prostega je prevzel Veneri, ki je po navadi igra zvezo, Foresti, ki je v zadnjih tekmah igral prostega, pa je igral zvezo. Krilec Zanini je postal branilec, Zamparo, ki po navadi igra taktično krile, pa krilec, standardni krilec Fontana II pa je igral zvezo. Svoje običajno mesto je obdržal vratar Fontana I, saj je kot Tosetto, ki je po navadi igral s št. 10, tokrat stopil na igrišče s št. 9 in tudi njegova vloga, čeprav ni igral srednjega napadalca kot bi dalo slutiti, je bila popolnoma drugačna kot običajno, saj je igral pretežno v ozadju, medtem ko po navadi igra bolj v napadu. Skratka: prava zmešnjava v vrstah Triestine, ki je morda nekoliko presenetljiva domačine. Če Lignano v začetku se ni zmešal, prav gotovo tudi Triestina ni pokazala nič posebnega. Če bi hoteli oceniti igre obeh enajsteric v prvem polčasu, bi lahko rekli, da je bila dolgočasna. Domačini so postavili pravi zid pred vratarjem Nierom, kar pomeni, da so od sa-

mega začetka računali na bel izid.

Triestina, ki v napadu letos ni zaželela, gotovo ni mogla prebiti goste mreže Lignana. Edini podatek vreden kronike je gol Goffija, ki je padel v 29. minuti. Kot v korist Triestine, Veneri z glavo poda prostemu Goffiju, ki tudi z glavo preseneti vratarja Lignana.

Že v 2. minuti drugega polčasa Triestina podvoji z Drijem, vendar sodnik gol razveljavi. Igra obeh moštev je postopoma postajala boljša in premoč je vsekakor bila v rokah Triestine. V 25. minuti je prišlo do dogodka, ki bi lahko odločil srečanje. Branilec Triestine Zanini je napravil hud prekršek nad Pellizzarijem in sodnik ga je brez oklevanja izključil. Številčno premoč domačini niso znali izkoristiti in tekma je končala z zmago Triestine. Naj omenimo, da je sodnik tik pred koncem izključil tudi srednjega napadalca Lignana Pellizzarija. B. R.

Ponziana — Legnano 0:0

PONZIANA: Magris, Cattonar, Ciriello, G. Gerin, Del Piccolo, Ravaiolo, Trentin, Vidonis, Miorandi, Lenardon (46. min. Januzzi), Molessa, 12. Zadel, 13. Tricarico.

LEGNAGO: Franceschi, Paoli, Tarocco, Verdolin, Gemi, Carnovelli, Tomizoli, Stampato (65. min. Innocente), Bertocco, Baggio, Meistriner, 12. Maschi, 13. Faccioli.

SODNIK: Caselle iz Voghere. KOTI: 5:3.

GLEDALCEV: 4500. Ponziana je v nedeljo remizirala z drugouvrščenim Legnagom in s tem poleg tega, da je obdržala ne-premagljivost, je potrdila, da si popolnoma zasluži častno mesto na lestevih.

Tekma je bila vseskozi zanimiva in na dobri tehnični ravni. Rezultat je popolnoma pravičen, čeprav so domačini imeli večje možnosti za zmago.

zadelek predvsem v drugem delu igre. Gostje so prišli v Trst z namenom, da odnesejo eno točko in to jim je tudi uspelo. Enajsterica Legnaga je solidna ekipa, ki ima odlično obrambo in zelo nevaren in hiter protinapad.

V prvem polčasu sta enajsterici zaigrali povsem enakovredno in igra se je odvijala pretežno na sredini igrišča, kjer so Lenardon, Vidonis in Ravaiolo skrbno nadzorovali nasprotnike. Napadalna vrsta Ponziane pa je nekoliko zatajila.

V nadaljevanju je trener Russo zamenjal zvezo Lenardona z Januzijem v upanju, da okrepi napadno vrsto. Miorandi je prevzel mesto veznega igralca, Januzzi pa srednjega napadalca. Ta zamenjava je bila vsekakor posrečena, saj je Ponziana že od samega začetka začela ostro napadati in gradila akcijo za akcijo. V tem delu je posebno zaželen Molessa, ki je bil eden najboljših in najnevarnejših napadalcev domačega moštva. Prvič z glavo in drugi po lepi podaji Trentina je za las zgrešil zadelek. Gostje so sicer odgovorili z lepimi in hitrimi protinapadi, vendar je bil odlični vratar Magris vedno na pravem mestu.

Najboljšo priliko je vsekakor imela Ponziana v zadnji minuti igre. Molessa predloži Januzziu, ta pa poda v sredino, kjer Miorandi popolnoma sam pred vratarjem šibko strelja: vratar je premagan vendar na gol črta branilec Legnaga in s tem je tekne konec. H. V.

Pro Gorizia — Treviso 1:1 (0:0)

PRO GORIZIA: Siricano, Furlani, Gherni, Zoratti, Tomini, Domeneghetti, Michelut, Ridolfi, Trevisan, Barile, Zuttion.

TREVISO: Da Ros, Tomasini, Colusso, Schigur, Cusinato, Frandoli, De Bernardi, Zambianchi, Musiello, De Biasi, Osellame (Scheda).

SODNIK: Delia iz Salerna. STRELAČ: v 13. min. d. p. De Bernardi, v 20. min. Domeneghetti.

V dvonajstem kolu prvenstva »D« lige je Pro Gorizia prisilila na remi vodeči Trevisu in s tem prekinila serijo zmag (pet zaporednih) leaderja lestvice. Delni spodrsilaj Trevisa pa nista izkoristila Ponziana in Legnano, ki sta se na stadionu Grezar razšla pri belem izidu. Nekoliko opomogla se je nekakor Triestina, ki je prišla do prvih dveh točk na tujem in sicer proti Lignanu, ki je istočasno doživel prvi poraz na domačih tleh.

V tem zavrtljaju se je spet odrezala ekipa Montebellune (v nedeljo igra proti Triestini), ki je odpravila s 3:0 Carole (tretji zaporedni poraz). Za Montebellune je to bila tretja zaporedna zmaga, oziroma sedmi zaporedni pozitivni izid. Do sedmega pozitivnega izida je prišla tudi ekipa Audace, ki je prisilila na remi sicer solidno moštvo Portogruara. Po treh zaporednih porazih pa je do ene točke prišla tudi ekipa Dola.

Stanje na lestvici se v glavnem ni spremenilo. Lestvica po tem zavrtljaju pa postaja nepopolna, saj so zaradi goste megle (letos prvič) prekinili dve tekm.

Predvidevanja, da si bosta Pro Gorizia in Treviso razdelili točki, so se uresničila. Kljub temu je treba še takoj podčrtati, da si gostje, ki so prvi na lestvici, niso zaslužili remija, saj je bila Pro Gorizia stalno boljša in tudi izvedla številno več napadalnih akcij. Treviso je v nedeljski tekmi streljal samo nekajkrat proti Siricanovim vratom, realiziral gol s precejšnjo mero sreče ter pokazal, da se na sredini igrišča sploh ne more meriti z Gorici.

Nič čudnega bi ne zgedelo, če bi Pro Gorizia v tej tekmi zmagala z dvema ali tremi goli razlike, kajti Franzonovi igralci so tokrat pokazali tak nogomet, ki že dlje časa nismo videli na Rojčah. Goriciani so stalno vodili žogo ter bili odlični na sredini igrišča, kjer sta se tokrat izkazala Barile in Domeneghetti, ki je tudi dosegel gol izenačenja. V obrambi so tokrat igrali vsi dobro, tudi Siricano, ki pa nosi del krivde pri голу Trevisa. Tokrat pa je nekoliko šepal napad, ki ni v svojih vrstah imel Omizzola, igralca, ki bi v tej tekmi veliko pripomogel k zmagi Pro Gorizie. Na njegovem mestu je igral Zuttion, ki je v zadnjih časih v precej slabši formi. Tudi Trevison ni tokrat povsem zadovolvil. Na desnem krilu pa je igral Michelut, ki je pravzaprav vezni igralec in ne napadalec.

V drugem polčasu je izgledalo, da bodo domačini končno prišli do zadetka. Ko pa so najbolj napadali in ogrožali Da Rosova vrata je prišla mrzla prha. Scheda je vzel žogo Gherniju in iz kota podal na sredino, kjer je De Bernardi streljal proti vratom. Negotovost Siricanovi 1:0 za Treviso. Goriciani, igralci in publika, so ostali zbežani, nihče si ni mislil na tek preobrat.

Sedem minut kasneje pa Domeneghetti spravi spet vse v dobro voljo. V gorški obrambi dobi žogo Barile, ki takoj poda na desno Domeneghettiju, ki iz kakih 35-40 metrov strelja naravnost proti vratom. Vratar strela ne pričakuje in žoga se zakotlji v mrežo: 1:1. Po glju je imela Pro Gorizia še kakih dve ali tri izredne priložnosti za gol, potem pa se s rifem igre nekoliko umiri in se tako tekma pravzaprav zaključuje. P. R.

Patriarca premagala vodečo ekipo CBM

Patriarca — CBM Cremona 78:70 (39:30)

PATRIARCA: Savio 12, Marušič, Gregorati, Spezzamonte 4, Fabris 9, Ardessi 13, Fortunato 6, Flebus 16, Ferri 2, Bruni 16.

CBM CREMONA: Andreani 1, Rastelli, Longo 4, Zorzenon 14, Conello 11, Baiguerra 15, Taccola, Crucetti 5, Magnani, Insogna 18.

SODNIKA: Ardene iz Pesara in Mariani iz Porto San Giorgio. PROSTI STRELI: Patriarca 18:30, CBM 15:22.

Rezultati osmega kola košarkarske B lige so naslednji: Patriarca — CBM Cremona 78:70, Imola — Petrarca 85:74, Eurovox — Marazzi 65:63, Lestvica: CBM Cremona 14 točk, Patriarca 12 točk, Marazzi, Petrarca in Eurovox 6 točk, Imola 4 točke.

P. R.

KOŠARKA

V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

Borovi člani uspešni v Vilešu Tesna zmaga mladincev (78:77)

Klobas je v dveh tekmah dosegel 52 točk — Dobra igra Ambrožiča

PROMOCIJSKO PRVENSTVO MLADINCI

Bor — Villesse 97:67 (34:41)

VILLESSE: Gennaro 7, Moruzzi 16, Corsi 4, Orzan 2, Lampe 6, Ferrara 18, Podoscek, Tamaro 14, Minin, Gerin.

BOR: Sosti 19, Kralj, Fabjan 4, Klobas 28, Sirk 8, Vatovec 4, Ambrožič 15, Francia 2, Kraus 8.

SODNIKA: Licinio in Berini iz Gorice.

PROSTI METI: Villesse 4:6, Bor 9:12. Pet osebnih napak: Lampe, Gennaro, Ferrara, Ambrožič, Sirk.

Borovi so tudi v povratni tekmi premagali Villesse, ki sodi med slabša moštva tega prvenstva. Tekma ni bila zanimiva in posebno v prvem polčasu so naši fantje igrali dokaj slabo. V napadu so borovci slabo metali na koš, v obrambi pa so bili statični. Prav zaradi tega je tudi ekipa iz Vileša takoj povedla in je tako obdržala tudi rahlo prednost ob koncu prvega polčasa.

V drugem polčasu so borovci igrali kot prerojeni. Obramba je bila budnejša, medtem ko so v napadu Sosti in ostali dosegli več lepih košev, s čimer so tudi povedli. Dvojčla čuti v največji meri prav na življenja našega gospodarskega udejstvovanja.

Tokrat moramo pohvaliti poleg Klobasa in Sosti, ki sta dosegla največ košev, tudi Ambrožiča, ki mu je uspelo izvesti več lepih in uspešnih prodorov. EKR

Bor — Italcantieri 78:77 (43:37)

BOR: Guštin 7, Lisjak 2, Sestan, Kraus 21, Francia (k) 8, Košuta 2, Klobas 24, Vatovec 14, Mazzucca, Oblak.

ITALCANTIERI: Fumis 10, Tanziarolo 13, Rorato, Paliga 24, Marotto 4, Stocca 7, Tortora 6, Cavalieri, Sivec, Colpo 13.

SODNIKA: Allegretto in Franco iz Trsta.

PROSTI METI: Bor 14:28 Italcantieri 9:20.

PET OSEBNIH NAPAK: Klobas (57:51), Colpo (51:59), Paliga (72:77), Tortora (78:78).

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva je Bor sprelj v goste ekipo Italcantierja iz Trizica. Po pričakovanih je bila naloga »plavilni točka. Morali so se zelo potruditi, da so lahko odpravili živahne nasprotnike, ki so tehnično res dobro pripravljeni. Že od začetka so si naši košarkarji priprili prednost, ki ni nikdar presegla desetih točk. Ko je v osmi minuti drugega polčasa Klobas zapustil igrišče zaradi petih osebnih napak, so tržički igralci dali vse od sebe in se nevarno približali. Borovci pa so le obdržali minimalno razliko in to po zaslugi Edija Krausa, ki je bil v finalu prava gonilna sila našega moštva. Kljub zmagi niso naši mladinci ponovili uspešnega nastopa proti Italsidru. Videti je bilo, da

so vse preveč utrujeni zaradi pestrega sporeda mladinske in članske ekipe, kar seveda ne vpliva ugodno na igro. Po tej zmagi so se borovci povzpeli na zaslužno 2. mesto na lestvici. Prihodnje kolo bodo verjetno počivali, kajti košarkarska zveza ni še sporočila nadaljnjega sporeda.

V PRVENSTVU B LIGE

Patriarca premagala vodečo ekipo CBM

Patriarca — CBM Cremona 78:70 (39:30)

PATRIARCA: Savio 12, Marušič, Gregorati, Spezzamonte 4, Fabris 9, Ardessi 13, Fortunato 6, Flebus 16, Ferri 2, Bruni 16.

CBM CREMONA: Andreani 1, Rastelli, Longo 4, Zorzenon 14, Conello 11, Baiguerra 15, Taccola, Crucetti 5, Magnani, Insogna 18.

